

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ
БАЛАЛАРДЫ ЕРТЕ ДАМУЫ ИНСТИТУТЫ**

**АТА-АНАЛАРҒА АРНАЛҒАН МОБИЛЬДІ КОНСУЛЬТАЦИЯЛЫҚ
ПУНКТТЕРДІҢ ЖҰМЫСЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ
ӘДІСТЕМЕЛІК СҮЙЕМЕЛДЕУ БОЙЫНША
ҰСЫНЫМДАР**

**РЕКОМЕНДАЦИИ
ПО ОРГАНИЗАЦИИ И МЕТОДИЧЕСКОМУ СОПРОВОЖДЕНИЮ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МОБИЛЬНЫХ КОНСУЛЬТАЦИОННЫХ
ПУНКТОВ ДЛЯ РОДИТЕЛЕЙ**

Астана 2025

*Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі
Балаларды ерте дамыту институты базасында әзірленген*

Ата-аналарға арналған мобильді консультациялық пункттердің жұмысын ұйымдастыру және әдістемелік сүйемелдеу бойынша ұсынымдар – Астана, 2025. – 25 б.

Пікір жазғандар:

Жиенбаева С. Н., п.ғ.д., профессор;

Смакова А. Д., меңгеруші;

Тымбаева Ж. А., әдіскер

Ұсынымдарда ата-аналарға арналған мобильді консультациялық пункттердің жұмысын ұйымдастыру және әдістемелік сүйемелдеу бойынша материал берілген.

Аталған ұсынымдар мобильді консультациялық пункттердің қызметі ұйымдастырылған мектепке дейінгі ұйымдардың басшыларына, әдіскерлері мен педагогтеріне арналған.

Ұсынымдар ҚР ОАМ Балаларды ерте дамыту институтының Ғылыми-әдістемелік кеңесінде қаралып, ұсынылған (2025 жылғы 24 ақпандағы № 1 хаттама).

Балаларды ерте дамыту институты, 2025 ж.

КІРІСПЕ

Қазақстанның білім беру саласындағы мемлекеттік саясаты әрбір баланың өмірінде табысты бастама ретінде сапалы мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуға тең қолжетімділікті қамтамасыз етуге бағытталған.

Әрбір балаға бастауыш мектепте оқуға тең бастапқы мүмкіндіктер берудің маңызды шарты - мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуға қолжетімділікті кеңейту болып табылады.

Осыған байланысты мектеп жасына дейінгі балалардың ата-аналарын (заңды өкілдерін) педагогикалық сүйемелдеу бойынша жұмысты жандандыру қажет. Негізгі міндеттердің бірі-ата-аналарды (заңды өкілдерді) мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеу мен оқытуға тарту.

Мектепке дейінгі білім берудің заманауи жүйесінде ата - аналармен тығыз қарым-қатынас орнату маңызды және бұл мобильді консультациялық пункттерді (бұдан әрі-МКП) ұйымдастыру әдістерінің бірі.

МКП қызметін ұйымдастыру ата-аналардың құзыреттілік деңгейін арттыруға, балаларды тәрбиелеуде, оқыту мен дамытуда, әлеуметтендіруде мүмкін болатын қиындықтардың алдын алуға, олардың табысты дамуы үшін жағдай жасауға, өмірлік қиын жағдайларда жүрген отбасыларды атаулы қолдау есебінен әлеуметтік шиеленісті төмендетуге, сондай-ақ ата-аналар мен білім беру ұйымдары арасындағы байланысты нығайтуға, отбасы мен педагогтер арасындағы әріптестік қатынастарды қалыптастыруға ықпал етеді.

МКП мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеу, оқыту мен дамыту мәселелері бойынша кеңес беруге және әдістемелік көмек көрсетуге, сондай-ақ ата-аналардың (заңды өкілдердің) педагогикалық сауаттылығын арттыруға және отбасы мен мектепке дейінгі ұйым арасындағы ынтымақтастықты нығайтуға арналған.

МКП-дің қызметіне қатысушылар мектеп жасына дейінгі балалар, олардың ата-аналары (заңды өкілдері) және мектепке дейінгі ұйымның педагогтері болып табылады.

Әдістемелік ұсынымдардың мақсаты ата-аналарға арналған мобильді консультациялық пункттердің қызметін әдістемелік сүйемелдеу болып табылады.

Аталған ұсынымдар МКП-тер ұйымдастырылған мектепке дейінгі ұйымдардың басшыларына, әдіскерлері мен педагогтеріне арналған.

МОБИЛЬДІ КОНСУЛЬТАЦИЯЛЫҚ ПУНКТТЕРДІҢ ҚЫЗМЕТІН НОРМАТИВТІК ҚҰҚЫҚТЫҚ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

МКП қызметі мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесін реттейтін нормативтік құқықтық актілерге сәйкес жүзеге асырылады:

«Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы

<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z070000319>

«Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы

<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z1900000293>

«Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы»

Қазақстан Республикасының Заңы

<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z020000345>

Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту моделі

<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P2100000137>

«Мектепке дейінгі ұйымдарға және сәбилер үйлеріне

қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар»

санитариялық қағидалары

<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2100023469>

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты

<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029031>

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарлары

<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1200008275>

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламалары

<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600014235>

Мектепке дейінгі ұйымдар қызметінің үлгілік қағидалары

<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029329>

Мектепке дейінгі, орта білім беру ұйымдарын, сондай-ақ арнайы білім беру ұйымдарын жабдықтармен және жиһазбен жарақтандыру нормалары

<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013272>

Мемлекеттік білім беру ұйымдары қызметкерлерінің үлгі штаттары

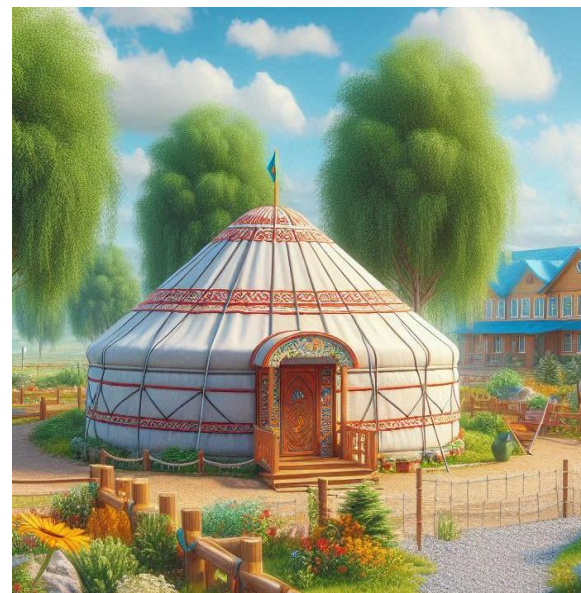
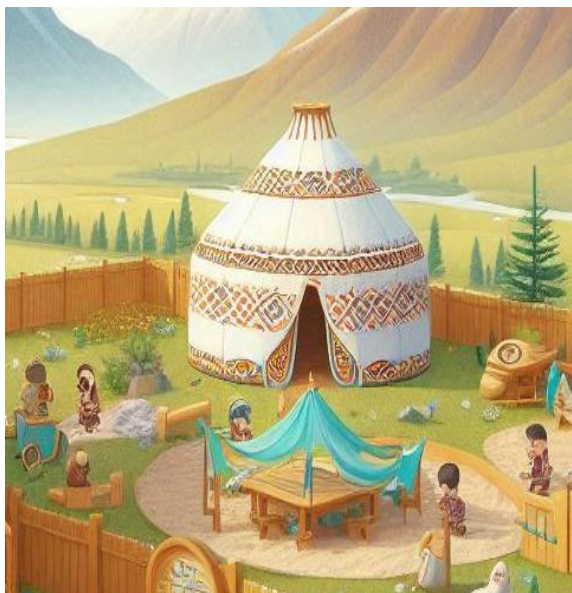
<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2300033166>

Педагог лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары

<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V090005750>

МОБИЛЬДІ КОНСУЛЬТАЦИЯЛЫҚ ПУНКТТЕРДІҢ ҚЫЗМЕТІН ҰЙЫМДАСТЫРУ

МКП – тер жаз айларында мектепке дейінгі ұйымның аумағында арнайы жабдықталған жеке тұрған үй-жайларда ұйымдастырылады. Бұл мектепке дейінгі ұйымдармен қамтылған және қамтылмаған балаларды тәрбиелеу мен дамыту үшін қауіпсіз, жайлы жағдайлар жасалған үйшік, көлеңкелі шатырлар, киіз үй, құрастырмалы қалқалар және т.б. болуы мүмкін.

МКП аумағын балалардың түрлі қимыл белсенділігін, коммуникативтік, шығармашылық, зерттеу және т.б. әрекеттерін ұйымдастыру үшін сюжетті - рөлдік ойындар, бейнелеу құралдарымен, құмсалғыштар, спорттық жабдықтармен және т.б. жабдықтауға болады.

МКП-дің мақсаты: мектепке дейінгі ұйыммен қамтылмаған балаларды тәрбиелеу мен дамыту және олардың ата-аналарына (заңды өкілдеріне) әдістемелік және консультациялық көмек көрсету.

Міндеттері:

- баланың дамуына қауіпсіз, қолайлы жағдайлар жасау;
- ата-аналарға әдістемелік және психологиялық қолдау көрсету;
- балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, тәрбиелеу мен дамыту мәселелері бойынша ата-аналарға кеңес беру;
- отбасы жағдайында баланы дамыту бойынша әдістемелік материалдар ұсыну.

МКП-те балаларға қызығушылықтары бойынша әрекет түрлерін өз бетінше таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ететін, балалардың бастамасын қолдау үшін алуантүрлі материалдармен заттық-дамытушы ортаны жабдықтауға болады.

Заттық-дамытушы ортаны:

- балалардың жастарына сәйкес;
- тәрбиеленушілерге, оның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға қолжетімді;
- балалардың эмоционалды әл-ауқаты мен тұлғасын дамытуға ыңғайлы;

- ересек пен баланың бірлескен әрекетіне және балалардың дербес әрекетіне пайдалы әрі алуантүрлі материалдармен жабдықтауға болады

Жиһаздар мен құрал-жабдықтар балалардың бойлары мен жастарына сәйкес, қауіпсіз, денсаулыққа зиян келтірмейтін, эстетикалық жағынан тартымды және баланы дамытатындай болуы қажет.

МКП жұмысын ұйымдастыру қағидалары:

-құпиялылық қағидасы-баланың және оның отбасының ерекшеліктері туралы ақпарат ата-анасының (заңды өкілдерінің) келісімінсіз жария етілмейді;

- кешенділік қағидасы-баламен және оның отбасымен жұмысты мамандар тобы жүзеге асырады;

- қолжетімділік қағидасы-ата-аналарға (заңды өкілдерге) арналған барлық ақпарат қолжетімді нысанда беріледі.

МКП мектепке дейінгі ұйымның басшысының бұйрығымен құрылады және оның жұмысын балабақша әкімшілігі реттейді.

МКП мектепке дейінгі ұйым басшысының бұйрығымен бекітілген жұмыс кестесіне сәйкес қызмет көрсетеді.

Балалардың ата аналарына (заңды өкілдеріне) консультациялық көмек мамандардың қызметін кіріктіру негізінде көрсетіледі:

меңгеруші;

әдіскер;

тәрбиеші;

музыка жетекшісі;

дене тәрбиесі нұсқаушысы;
педагог-психолог;
логопед;
медбике;
қазақ тілі педагогі.

Ата-аналарға (заңды өкілдерге) жеке және топтық кеңес беруді бір немесе бірнеше маман бір уақытта мынадай мәселелер бойынша жүргізе алады:

- балалардың жас, психофизиологиялық ерекшеліктері;
- ерте жастағы балаларды тәрбиелеу мен дамыту;
- балаларды әлеуметтендіру;
- баланың сөйлеуін дамыту;
- ойын әрекетін ұйымдастыру;
- балалардың тамақтануын ұйымдастыру;
- балаларды мектепте оқуға дайындау;
- балаларды шынықтыру және сауықтыру үшін жағдай жасау.

МКП-те мектеп жасына дейінгі балалардың құзыреттіліктерін түрлі балалар әрекеттері (*ойын, қимыл, дербес, шығармашылық, зерттеу, еңбек, театрландырылған*) арқылы жеке немесе топпен (5-6 бала) дамыту көзделеді.

Физикалық дамыту физикалық дені сау баланы тәрбиелеуді, өз денсаулығына саналы түрде қарауды, салауатты өмір салты негіздерін, қауіпсіз өмір сүру дағдыларын қалыптастыруды:

- шынықтыру шараларын;
- қимылды және ұлттық ойындарды;
- дербес қимыл белсенділігін қарастырады.

Коммуникативтік дағдыларды дамыту балалардың жеке ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, ауызекі сөйлеуді, сөздік қорды қалыптастыруды, өмірде әртүрлі жағдайлардағы қарым-қатынас дағдыларын меңгертуді, қолдың ұсақ моторикасын және командада жұмыс істеу дағдыларын дамытуды:

- сюжетті-рөлдік ойындар;
- дидактикалық ойындар,
- кітаптарды қарау;
- әңгімелесуді қарастырады.

Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту балалардың қоршаған әлеммен өзара қарым-қатынас жасауына қажетті танымдық және зерттеушілік әрекеттің қарапайым дағдыларын меңгертуді:

- объектілерді бақылау;
- заттарға қарапайым зерттеу жүргізу;
- материалдармен эксперимент (су, құм және басқалар) жасау;
- танымдық әңгімелерді қарастырады.

Шығармашылық дағдыларды дамыту өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру, қоршаған әлемді эмоционалды тану, бойынша міндеттерді:

- алуан түрлі материалдарды (түрлі-түсті борлар, қарындаштар, бояулар, маркерлер және т. б.) қолдана отырып, құмға, асфальтқа, ватманға сурет салуды;

- театрландырылған әрекетті (көлеңкелі, саусак, қуыршақ театрлары);

- музыка тыңдау, ән айту, музыкалық-ырғақтық қимылдар, балалар музыкалық аспаптарында ойнауды қамтиды.

Ата-аналарға арналған МКП- тер қызметінің негізгі нысандары:

- үй жағдайында баланы тәрбиелеу мен дамыту бойынша ата-аналарға арналған шеберлік сыныптары, тренингтер;

- білім беру ресурстарымен (бейне және аудио материалдар) қамтамасыз ету;

- балалармен ойындар;

- бірлескен мерекелер мен ойын-сауықтар ұйымдастыру.

Дұрыс ұйымдастырылған МКП:

- баланы тәрбиелеу мен дамыту;

- баланың құрдастарымен бірге әрекет етуін ата-аналардың бақылауы;

- баланы тәрбиелеу мен дамыту бойынша ата-аналардың бір - бірімен тәжірибе алмасуы;

- ата-аналардың қажетті педагогикалық дағдыларды игеруі;

- баланың қоршаған ортаны белсенді зерттеуі мен сөйлеуін дамытуы бойынша білікті мамандардың ата-аналарға кешенді қолдау көрсетуіне мүмкіндік береді.

МОБИЛЬДІ КОНСУЛЬТАЦИЯЛЫҚ ПУНКТТЕРДІҢ ҚЫЗМЕТІН ӘДІСТЕМЕЛІК СҮЙЕМЕЛДЕУ

Әдістемелік көмек - ата-аналарды (заңды өкілдерді) ағарту, отбасында туындайтын мәселелердің алдын алуға бағытталған педагогикалық әдістер мен тәсілдер туралы хабардар ету, ата-аналардың педагогикалық мәдениетін қалыптастыру, отбасында жағымды қарым-қатынас орнату, баланың жеке даму ерекшеліктері негізінде ата-аналарды отбасы жағдайында тәрбие процесін ұйымдастыруға бағытталған түзету және дамытушы технологиялармен таныстыру.

Отбасына әдістемелік көмек көрсету үшін МКП-дің мамандары қосымша ақпарат алу мақсатында балалармен әңгімелеседі, балаларды бақылауды ұйымдастыра алады.

Мектеп жасына дейінгі балалардың ата-аналарына (заңды өкілдеріне) кеңес беру үшін МКП мамандары әдістемелік материалдарды әзірлеуді және таратуды жүзеге асырады:

- балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, тәрбиелеу мен дамыту бойынша буклеттер, құралдар мен жаднамалар (консультациялар өткізу алгоритмдері, балаларды тәрбиелеу бойынша психологиялық-педагогикалық ұсынымдар, балаларды дамыту туралы кеңестер; балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша практикалық ұсынымдарды қамтитын ата-аналарға арналған материалдар);

- бейне-аудиоматериалдар, фото, онлайн-консультациялар, бейнеконсультацияларға сілтемелер;

- электрондық ресурстар (сайттар, блогтар, подкасттар, әлеуметтік желілер: Instagram, Facebook, Telegram, Tik Tok).

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесінің педагогтеріне, сондай – ақ мектеп жасына дейінгі балалардың ата-аналарына (заңды өкілдеріне) кешенді әдістемелік қолдауды Балаларды ерте дамыту институтының (бұдан әрі-Институт) порталы қамтамасыз етеді - www.irrd.kz .

Сайтта:

- мектепке дейінгі білім беру жүйесін реттейтін нормативтік құқықтық актілер (НҚА айдары);

- әдістемелік ұсынымдар, құралдар және басқалар (әдістемелік әзірлемелер айдары);

- өткізілген вебинарлардың, практикалық семинарлардың материалдары, бейнежазбалары орналастырылған.

Сондай-ақ, Институттың сайтында «Ата-аналарға» айдарымен «Виртуалды әдістемелік кабинет» ашылды. Бұл айдарда ата-аналар үшін әзірленген үй жағдайында баланы тәрбиелеу мен дамыту бойынша дамытушы ойындарды, баланы мектепке дайындау туралы психологтың кеңестерін, балалардың сөйлеуін дамыту бойынша логопедтердің кеңестерін, дамытушы ойын әрекеттерін қамтитын бейнероликтер, өткізілген вебинарлардың, практикалық семинарлардың бейнежазбалары орналастырылған. Егер ата-аналар (заңды өкілдер) онлайн-кеңеске қатыса алмаған жағдайда олардың жазбасын көре алады. Барлық материалдарды МКП-дің қызметінде қолдануға болады.

Аталған портал еркін қол жетімді, барлық материалдар тегін жүктеледі.

Сонымен қатар, МКП-дің мамандары балалардың ата-аналарымен (заңды өкілдерімен) кері байланыс жүргізуі қажет. Кері байланыс — МКП-де көрсетілетін қызметтердің сапасын арттырудың маңызды құралы. Ата-аналардың пікірлері мен ұсыныстарын жинаудың тиімді процесін ұйымдастыру МКП-дің жұмысын жақсартуға септігін тигізеді.

1. Қол жетімді байланыс арналарын құру, ата-аналарға пікірлерін оңай және ыңғайлы қалдыруға мүмкіндік беру маңызды. Мынадай арналарды пайдалануды қарастыруға болады:

- электрондық пошта: Пікірлер жинау үшін арнайы адрес құру;

- сауалнамалар: Google Forms немесе SurveyMonkey тәрізді платформалар арқылы жиі онлайн сауалнамалар жүргізу;

- әлеуметтік желілер: Пікірлер мен түсіндірмелер жинау үшін әлеуметтік желіні пайдалану;

- нақты пошта: МКП-тегі ұсыныстар жәшіктері арқылы пікірлерді қағазға жазуға мүмкіндік беру.

2. Ата-аналардан барынша кері байланыс алу үшін оларды белсенді қатысуға ынталандыру, пікір қалдыруға, көпшілік алдында МКП-дің қызметін жақсы жағын айтуға итермелейтін жағдайлар жасау: МКП жаңалықтарында немесе сайтта белсенді қатысушыларды мадақтау қажет.

3. Ата - аналардың пікірлерін талдау және ескеру, ақпарат жинау — бұл алғашқы қадам. Нәтижелерді мұқият талдау және өзгерістерді енгізу де маңызды:

- тенденцияларды анықтау: жиі айтылатын мәселелер мен ұсыныстарға назар аудару;

- ата-аналарға есеп беру: ата-аналармен олардың пікірлері қызметтердің жақсаруына қалай әсер еткенімен бөлісу.

4. Ата-аналармен ашық және шынайы сөйлесу, кері байланыс екі жақты болуы, қарым-қатынасқа ашық болу және ата-аналардың пікірлерін ескере отырып, сұрақтарына жауап беру қажет.

Ата - аналармен кері байланыс ұйымдастыру — МКП қызметінің сапасын үнемі жақсартудың негізгі элементі.

Пікірлердің нәтижелері бойынша өзгерістерді енгізу балалардың, сондай-ақ МКП қызметінің дамуына ықпал ететін жайлы және сенімді атмосфераны құруға көмектеседі.

ҚОРЫТЫНДЫ

Қазақстанда мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мемлекеттік білім беру саясатының басым бағыттарының бірі болып табылады.

Отандық және шетелдік ғалымдар баланың болашақ өмірі үшін қажетті физикалық, когнитивтік, әлеуметтік-эмоционалдық, сондай-ақ басқа да өмірлік маңызды дағдыларды қалыптастыру мен дамытуда ерте кезеңнің маңыздылығы туралы ортақ пікір білдіреді.

Заманауи мектепке дейінгі білім беру ерте жастан бастап әр баланың толыққанды дамуы мен әлеуетін ашу үшін жағдайлармен қамтамасыз етуге бағытталған жаңа тәсілдер мен идеяларды қажет етеді.

Қазіргі кезде республиканың мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесінде әлемдік тәжірибеге сәйкес негізгі нормативтік құжаттарды жетілдіру бойынша ауқымды жұмыс жүргізілді.

«Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту моделі» бекітілді. Оның негізінде Стандарт пен Үлгілік оқу жоспарын либерализациялау бойынша жұмыс жүргізілді. Педагогтер авторитарлық жүйеден алшақтап, мектепке дейінгі білім берудің дамытушы бағдарламаларының мазмұны мен ұйымдастыру нысандарының вариативтілігі мен алуан түрлілігіне ауысты.

Осы міндеттерді іске асыру үшін мектепке дейінгі ұйымдардың жанынан қажеттілігіне қарай отбасыларды қолдауға бағытталған жаз айларында мобильді консультациялық пункттер жұмыс істейтін болады.

Мобильді консультациялық пункттерді енгізу отбасыларды психологиялық-педагогикалық қолдау сапасын арттыруға, ата-аналар мен мектепке дейінгі ұйымдардың өзара ынтымақтастығын нығайтуға, ата-аналардың педагогикалық құзыреттілігін арттыруға ықпал етеді.

МКП-дің жұмысын тиімді ұйымдастыру педагогтер мен ата-аналардың күш-жігерін біріктіру арқылы ғана мүмкін болады.

ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту моделі
2. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты
3. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламаласы
4. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламаласына нұсқаулық
5. Мектепке дейінгі ұйымдарға бармайтын балалардың ата-аналарына арналған консультациялық пункттердің жұмысын ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар

МАЗМҰНЫ

1	КІРІСПЕ	3
2	МОБИЛЬДІ КОНСУЛЬТАЦИЯЛЫҚ ПУНКТТЕРДІҢ ҚЫЗМЕТІН НОРМАТИВТІК ҚҰҚЫҚТЫҚ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ	4
3	МОБИЛЬДІ КОНСУЛЬТАЦИЯЛЫҚ ПУНКТТЕРДІҢ ҚЫЗМЕТІН ҰЙЫМДАСТЫРУ	5
4	МОБИЛЬДІ КОНСУЛЬТАЦИЯЛЫҚ ПУНКТТЕРДІҢ ҚЫЗМЕТІН ӘДІСТЕМЕЛІК СҮЙЕМЕЛДЕУ	8
5	ҚОРЫТЫНДЫ	11
6	ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР	12

*Разработано на базе Института раннего развития детей
Министерства просвещения Республики Казахстан*

Рекомендации по организации и методическому сопровождению деятельности мобильных консультационных пунктов для родителей. – Астана, 2025. – 25 с.

Рецензенты:

Жиенбаева С. Н., д.п.н.;

Смакова А. Д., заведующая;

Тымбаева Ж. А., методист

В рекомендациях представлен материал по формированию культуры энергосбережения у детей дошкольного возраста.

Данные рекомендации предназначены для руководителей, методистов и педагогов дошкольных организаций на базе которых организована деятельность мобильных консультационных пунктов.

Рекомендации рассмотрены и рекомендованы Научно-методическим советом Института раннего развития детей МП РК (протокол № 1 от 24 февраля 2025 года).

Институт раннего развития детей, 2025 год

ВВЕДЕНИЕ

Государственная политика в области образования Казахстана направлена на обеспечение равного доступа к качественному дошкольному воспитанию и обучению как успешному старту в жизни каждого ребенка.

Важным условием создания равных стартовых возможностей каждого ребенка к обучению в начальной школе является расширение доступа к дошкольному воспитанию и обучению.

В связи с этим необходимо активизировать работу по педагогическому сопровождению родителей (законных представителей) детей дошкольного возраста. Ведь одной из основных задач является вовлечение родителей (законных представителей) в воспитание и обучение детей дошкольного возраста.

В современной системе дошкольного образования важно наладить тесное взаимодействие с родителями, и одним из способов, это организация мобильных консультационных пунктов (далее - МКП).

Введение МКП способствует повышению уровня родительской компетентности, профилактике возможных трудностей в воспитании, обучении, развитии и социализации детей, созданию условий для их успешного развития, снижению социальной напряженности за счет адресной поддержки семей, оказавшихся в сложных жизненных обстоятельствах, а также укреплению связи между родителями и образовательными организациями, формированию партнерских отношений между семьей и педагогами.

МКП предназначены для консультирования и оказания методической помощи в вопросах воспитания, обучения и развития детей дошкольного возраста, а также повысить педагогическую грамотность родителей (законных представителей) и укрепить сотрудничество между семьей и дошкольной организацией.

Участниками деятельности МКП являются дети дошкольного возраста, их родители (законные представители) и педагоги дошкольной организации.

Целью методических рекомендаций является методическое сопровождение деятельности мобильных консультационных пунктов для родителей.

Данные рекомендации предназначены для руководителей, методистов и педагогов дошкольных организаций, на базе которых организована деятельность МКП.

НОРМАТИВНОЕ ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МОБИЛЬНЫХ КОНСУЛЬТАЦИОННЫХ ПУНКТОВ

Деятельность МКП осуществляется согласно нормативным правовым актам, регламентирующим систему дошкольного воспитания и обучения:

Закон Республики Казахстан «Об образовании»

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000319>

Закон Республики Казахстан «О статусе педагога»

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1900000293>

Закон Республики Казахстан «О правах ребенка в Республике Казахстан»

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000345>

Модель развития дошкольного воспитания и обучения

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2100000137>

Санитарные правила «Санитарно-эпидемиологических требований к дошкольным организациям и домам ребенка»

<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2100023469>

Государственный общеобязательный стандарт дошкольного воспитания и обучения

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029031>

Типовые учебные планы дошкольного воспитания и обучения Республики Казахстан

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1200008275>

Типовые учебные программы дошкольного воспитания и обучения

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1600014235>

Типовые правила деятельности дошкольных организаций

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029329>

Нормы оснащения оборудованием и мебелью организаций дошкольного, среднего образования, а также специальных организаций образования

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1600013272>

Типовые штаты работников государственных организаций образования

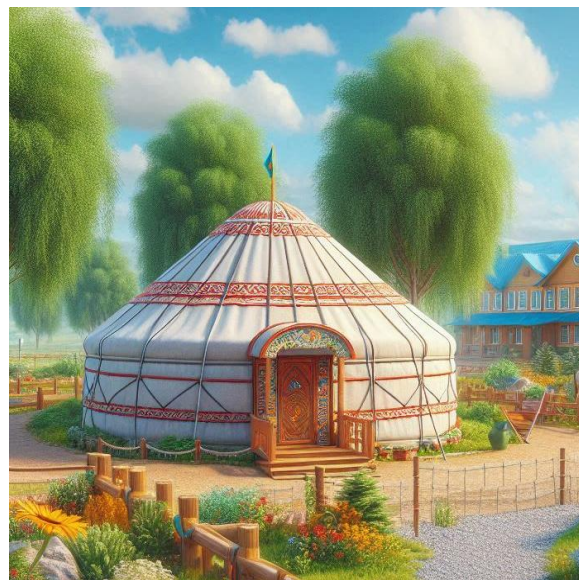
<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2300033166>

Типовые квалификационные характеристики должностей педагогов

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V090005750>

ОРГАНИЗАЦИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МОБИЛЬНЫХ КОНСУЛЬТАЦИОННЫХ ПУНКТОВ

МКП организовывается в летние месяцы на территории дошкольной организации в специально оборудованных отдельно стоящих помещениях. Это могут быть домик, беседка, юрта, сборные конструкции и др., где созданы безопасные, комфортные условия для воспитания и развития детей охваченных и не охваченных дошкольными организациями.

Территорию МКП можно оборудовать различными материалами для развития игровой, творческой, исследовательской, познавательной, коммуникативной деятельности и двигательной активности (спортивным инвентарем), организации соревнований, экспериментов с доступными материалами (песком, водой) на игровой площадке.

Цель МКП: воспитание и развитие детей, не охваченных дошкольной организацией, и оказание методической и консультационной помощи их родителям (законным представителям).

Задачи:

- создание безопасных, благоприятных условий для развития ребенка;
- оказание методической и психологической поддержки родителям;
- консультирование родителей по вопросам воспитания и развития детей с учетом возрастных особенностей;
- предоставление методических материалов по семейному воспитанию.

В МКП можно организовать предметно-развивающую среду различными материалами для поддержки детской инициативы, обеспечивающую детям возможность самостоятельного выбора видов деятельности по интересам.

Предметно-развивающая среда должна:

- соответствовать возрасту детей;
- быть доступной для воспитанников, в том числе детей с особыми образовательными потребностями;
- обеспечивать условия для эмоционального благополучия и личностного развития детей;
- быть насыщенной, пригодной для совместной деятельности взрослого и ребенка и самостоятельной деятельности детей.

Мебель и оборудование должны соответствовать росту и возрасту детей, быть безопасными, здоровьесберегающими, эстетически привлекательными и развивающими.

Принципы организации работы МКП:

- принцип конфиденциальности - информация об особенностях ребенка и его семье не разглашается без согласия родителей (законных представителей);
- принцип комплексности - работа с ребенком и его семьей осуществляется командой специалистов;
- принцип доступности - вся информация для родителей (законных представителей) дается в доступной форме.

МКП создается приказом руководителя дошкольной организации и его работа регулируется администрацией детского сада.

МКП работает согласно графику работы, утвержденному приказом руководителя дошкольной организации.

Консультационная помощь родителям (законным представителям) детей оказывается на основе интеграции деятельности специалистов:

- руководитель;
- методист;
- воспитатель;
- музыкальный руководитель;

инструктор по физической культуре;
педагог-психолог;
логопед;
медицинская сестра;
педагог казахского языка.

Индивидуальное и групповое консультирование родителей (законных представителей) может проводиться одним или несколькими специалистами одновременно по следующим вопросам:

- возрастные, психофизиологические особенности детей;
- воспитание и развитие детей раннего возраста;
- социализация детей;
- развитие речи ребенка;
- организация игровой деятельности;
- организация питания детей;
- подготовка детей к обучению в школе;
- создание условий для закаливания и оздоровления детей.

В МКП предусматривается развитие компетенций детей дошкольного возраста индивидуально или в группах (5-6 детей) через различные виды детской деятельности (*игровая, двигательная, самостоятельная, творческая, исследовательская, трудовая, театрализованная*).

Физическое развитие предусматривает воспитание физически здорового ребенка, осознанное отношение к своему здоровью, формирование основ здорового образа жизни, навыков безопасного поведения:

- закаливающие процедуры;
- подвижные игры, в том числе национальные;
- самостоятельная двигательная деятельность.

Развитие коммуникативных навыков предусматривает формирование устной речи, словарного запаса с учетом индивидуальных особенностей и потребностей детей, овладение навыками общения в различных жизненных ситуациях, развитие мелкой моторики рук и навыков работы в команде:

- сюжетно-ролевые игры;
- дидактические игры;
- рассматривание книг;
- беседы.

Развитие познавательных и интеллектуальных навыков предполагает овладение элементарных навыков познавательной и исследовательской деятельности, необходимых для взаимодействия с окружающим миром:

- наблюдение за объектами;
- элементарное исследование предметов;
- экспериментирование с материалами (вода, песок и др.);
- познавательные беседы.

Развитие творческих навыков включают задачи по формированию умений и навыков восприятия и понимания произведений искусства, эмоционального познания окружающего мира:

- рисование на песке, на асфальте, на ватмане с использованием разнообразных материалов (разноцветные мелки, карандаши, краски, маркеры и т.д.);

- театрализованная деятельность (теневого, пальчиковый, кукольный театры);

- прослушивание музыки, пение, музыкально-ритмические движения, игра на детских музыкальных инструментах.

Основными формами деятельности МКП для родителей являются:

- мастер-классы, тренинги для родителей по воспитанию и развитию ребенка в домашних условиях;

- обеспечение образовательными ресурсами (видео- и аудиоматериалы);

- занятия и игры с детьми;

- совместные праздники и развлечения.

Правильно организованный МКП предоставляет возможность для родителей получить комплексную поддержку от квалифицированных специалистов по:

- воспитанию и развитию ребенка;

- контролю родителями за совместной деятельностью ребенка со сверстниками;

- обмену опытом родителей друг с другом по воспитанию и развитию ребенка;

- приобретению родителями необходимых педагогических навыков;

- активному изучению ребенком окружающей среды и развитию речи.

МЕТОДИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МОБИЛЬНЫХ КОНСУЛЬТАЦИОННЫХ ПУНКТОВ

Методическая помощь - просвещение родителей (законных представителей), информирование родителей о педагогических методах и приемах, направленных на предотвращение возникающих семейных проблем, формирование педагогической культуры родителей, формирование положительных взаимоотношений в семье; ознакомление с коррекционными и развивающими технологиями на основе индивидуальных особенностей развития ребенка, направленных на обучение родителей организации воспитательного процесса в условиях семьи.

Для оказания методической помощи семье специалисты МКП могут проводить работу с детьми с целью получения дополнительной информации в форме беседы, организации наблюдения за детьми и др.

Для консультирования родителей (законных представителей) детей дошкольного возраста специалистами МКП осуществляется разработка и распространение методических материалов:

- буклеты, пособия и памятки по воспитанию и развитию детей с учетом возрастных особенностей (*алгоритмы проведения консультаций, психолого-педагогические рекомендации по воспитанию детей, советы по развитию детей; материалы для родителей, содержащие практические рекомендации по воспитанию и развитию детей*);

- видео – , фото- и аудиоматериалы, онлайн-консультации, ссылки на видеоконсультации;

- электронные ресурсы (*сайты, блоги, подкасты, социальные сети: Instagram, Facebook, Telegram, Tik Tok*).

Комплексную методическую поддержку педагогам системы дошкольного воспитания и обучения, а также родителям (законным представителям) детей дошкольного возраста обеспечивает портал Института раннего развития детей (далее - Институт) – www.irrd.kz .

На сайте размещены:

- нормативно-правовые акты, регламентирующие систему дошкольного образования (рубрика НПА);

- методические рекомендации, пособия и др. (рубрика методические разработки);

- материалы, видеозаписи проведенных вебинаров, практических семинаров.

Также, на сайте Института открыт «Виртуальный методический кабинет» с рубрикой «Для родителей». В данной рубрике размещены разработанные для родителей видеоролики, содержащие развивающие игры по воспитанию и развитию ребенка в домашних условиях, советы психолога по развитию ребенка по подготовке к школе, советы логопедов по развитию речи детей, развивающие игровые действия, видеозаписи проведенных вебинаров, практических семинаров и т.д.. В случае, если родители (законные представители) не смогли посетить онлайн консультацию, они могут посмотреть ее запись. Все материалы можно использовать в деятельности МКП.

Данный портал находится в свободном доступе, все материалы скачиваются бесплатно.

Вместе с тем, специалистам МКП необходимо проводить обратную связь с родителями (законными представителями) детей. Обратная связь — важный инструмент для повышения качества предоставляемых услуг в МКП. Организация эффективного процесса сбора мнений и предложений родителей может значительно помочь в улучшении работы МКП.

1. Создайте доступные каналы связи, важно обеспечить родителям возможность легко и удобно оставлять свои отзывы. Рассмотрите использование следующих каналов:

- электронная почта: Создайте специальный адрес для сбора отзывов;

- анкеты и опросы: Проводите регулярные онлайн-опросы через платформы вроде Google Forms или SurveyMonkey;

- социальные сети: Используйте свои социальные сети для сбора мнений и комментариев;

- физическая почта: Предоставьте возможность писать отзывы на бумаге, например, через ящики для предложений в МКП.

2. Поощряйте активное участие, чтобы получить максимальную отдачу от родителей, нужно создать условия, которые побудят их оставлять отзывы, публичное признание: Хвалите активных участников в новостях МКП или на сайте.

3. Анализируйте и учитывайте мнение родителей, сбор информации — это только первый шаг. Важно также тщательно проанализировать результаты и внедрить изменения:

- выявляйте тенденции: Обращайте внимание на часто упоминаемые проблемы и предложения;

- отчитывайтесь перед родителями: Поделитесь с родителями тем, как их отзывы повлияли на улучшение услуг.

4. Общайтесь открыто и честно, обратная связь должна быть двухсторонней. Отвечайте на вопросы, будьте открыты к общению и отвечайте на вопросы родителей, принимая их мнения в расчет.

Организация обратной связи с родителями — это ключевой элемент для постоянного улучшения качества услуг в МКП.

Открытость, доступность и готовность внедрять изменения по результатам отзывов помогут создать комфортную и доверительную атмосферу, способствующую развитию как детей, так и МКП.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дошкольное воспитание и обучение в Казахстане является одним из приоритетных направлений государственной образовательной политики.

Отечественные и зарубежные ученые приходят к единому мнению о важности раннего периода по формированию и развития у них физических, когнитивных, социально-эмоциональных, а также других жизненно важных навыков, необходимых для всей будущей жизни ребенка.

Современное дошкольное образование требует новых подходов и идей, направленных на обеспечение условий для целостного развития и раскрытия потенциала каждого ребенка, начиная с раннего возраста.

В системе дошкольного воспитания и обучения республики в настоящее время проведена большая работа по совершенствованию основных нормативных документов, в соответствии с мировой практикой.

Утверждена «Модель развития дошкольного воспитания и обучения». На ее основе проведена работа по либерализации Стандарта и ТУПа. Отошли от излишней авторитарности, перешли на вариативность и разнообразие содержания развивающих программ и организационных форм дошкольного образования.

Для реализации данных задач при дошкольных организациях по необходимости будут функционировать мобильные консультационные пункты в летние месяцы, введение которых направлено на поддержку семей.

Введение мобильных консультационных пунктов способствуют повышению качества психолого-педагогического сопровождения семей, укреплению взаимодействия родителей и дошкольных организаций, повышению педагогической компетентности родителей.

Эффективная организация работы таких пунктов возможна только при совместных усилиях педагогов и родителей.

СПИСОК ИСПОЛЬЗУЕМОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

1. Модель развития дошкольного воспитания и обучения
2. Государственный общеобязательный стандарт дошкольного воспитания и обучения
3. Типовая учебная программа дошкольного воспитания и обучения
4. Руководство к Типовой учебной программе дошкольного воспитания и обучения
5. Методические рекомендации по организации работы консультационных пунктов для родителей детей, не посещающих дошкольные организации

СОДЕРЖАНИЕ

1	ВВЕДЕНИЕ	15
2	НОРМАТИВНОЕ ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МОБИЛЬНЫХ КОНСУЛЬТАЦИОННЫХ ПУНКТОВ	16
3	ОРГАНИЗАЦИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МОБИЛЬНЫХ КОНСУЛЬТАЦИОННЫХ ПУНКТОВ	17
4	МЕТОДИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МОБИЛЬНЫХ КОНСУЛЬТАЦИОННЫХ ПУНКТОВ	20
5	ЗАКЛЮЧЕНИЕ	23
6	СПИСОК ИСПОЛЬЗУЕМОЙ ЛИТЕРАТУРЫ	24